

Кацан М. Б. Кроки впровадження інклюзивного навчання для осіб з особливими потребами на Теробовлянщині. Марія Кацан. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (18 квітня 2018 року, м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – С.309 — 312. Режим доступу <https://www.sspu.sumy.ua>

УДК 376/376-056.263-056

Кацан М. Б.

КРОКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ НА ТЕРЕБОВЛЯНЩИНІ

Актуальність. Сучасне суспільство вступило в новий етап розвитку – інформаційний, який характеризується активним упровадженням інтеграційних процесів у різні галузі життєдіяльності соціуму, в тому числі, в сферу освіти [2-4]. Одним із актуальних напрямів розвитку освіти в Україні є розв'язання проблем, пов'язаних із практичним упровадженням початків інклюзивного навчання у навчальний процес загальноосвітніх закладів.

Мета — висвітлити здобутки міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої висвітленню аспектів інклюзивного навчання в умовах Нової української школи.

Виклад основного матеріалу. На Теробовлянщині Тернопільської області 26 — 27 березня відбулася Міжнародна науково-практична конференція “Інклюзивне навчання в Новій українській школі”, у якій взяли участь керівники і методисти відділу освіти Теробовлянської РДА, провідні експерти і вчені Інституту спеціальної педагогіки НАПН України, Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, наукової установи Польщі, загальноосвітніх навчальних закладів, навчально-реабілітаційних центрів, представники зацікавлених державних органів та громадських організацій.

Філософський контекст форуму орієнтує нинішню систему освіти на інститут майбутнього. Адже нині у людини, в тому числі і з ООП недостатньо виробити лише способи адаптації до мінливого середовища. У неї потрібно сформуванати здатність творчої реалізації себе, вміння жити, вміння жити разом з

Кацан М. Б. Кроки впровадження інклюзивного навчання для осіб з особливими потребами на Тербовлянщині. Марія Кацан. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (18 квітня 2018 року, м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – С.309 — 312. Режим доступу <https://www.sspu.sumy.ua>

усіма, що має стати нормою життя [1, с. 111]. Втім особи з ООП потребують відповідних умов освітнього розвитку і самореалізації. Це пов'язано із конструктом бачення сучасної інклюзії, який набув у нинішніх умовах поширення, зокрема в системі освіти, вживається у формі спеціального терміну «інклюзивне навчання». Цей термін входить у реалії нашого життя, вживається у сучасному міжнародному професійному тезаурусі психолого-педагогічної науки і на основі нормативно-правової бази МОН України постає принципом соціальної та освітньої політики держави.

Понад 150 учасників конференції ознайомилися з напрямками діяльності Міністерства освіти і науки України із забезпечення права на освіту дітей з ООП в контексті сучасного напрямку державної політики, деякими напрацюваннями Тербовлянщини щодо впровадження інклюзивного навчання, у тому числі дітей з ДЦП.

Аналіз виступів представників відділу освіти, науковців, директорів загальноосвітніх закладів та інших зацікавлених фахівців на пленарному засіданні форуму засвідчує окремі позитивні кроки у намаганні запровадженні інклюзивного навчання (Т. Бружина, Г. Гоцко, Й. Кацан, І. Ковалінська, Л. Коваль, А. Лапін, О. Трендовацька та ін.). Зокрема, із науково-методологічними засадами експериментальної діяльності у напрацюванні інклюзивної моделі освіти, підвищення кваліфікації педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів, які працюють з дітьми з ООП, специфікою роботи з такими дітьми, роллю та посадовими обов'язками асистента учителя у процесі інклюзивного навчання та ін.

У процесі дискусії зясувалися також і невирішені суперечності між:

➤ висунутими нормативно-правовими вимогами щодо запровадження інклюзивного навчання у початкову ланку загальної освіти та їх фрагментарним виконанням через незабезпечення відповідно підготовленими кваліфікованими

Кацан М. Б. Кроки впровадження інклюзивного навчання для осіб з особливими потребами на Тербовлянщині. Марія Кацан. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (18 квітня 2018 року, м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – С.309 — 312. Режим доступу <https://www.sspu.sumy.ua>

кадрами, які здійснюватимуть систематичний психолого-педагогічний супровід дитини з ООП;

➤ потребою початкової школи в учителях, здатних якісно виконувати професійні функції педагога-фасилітатора, який здатен опанувати методики розвивально-компенсаторного навчання, виховання і розвитку учнів із ООП;

➤ тенденцією до інклюзії в соціумі й системі загальної, зокрема початкової освіти, та недостатньою підготовкою загальноосвітнього закладу до цього процесу з урахуванням особливостей дитини з ООП;

➤ об'єктивною необхідністю створення інклюзивно-ресурсних осередків, які б надавали консультативні послуги в умовах інклюзивної освіти з обов'язковим урахуванням досвіду навчально-реабілітаційних центрів, спеціальних шкіл щодо організації, створення умов, розробки методик освітнього розвитку дитини з ООП.

Останній аспект є надзвичайно важливий, оскільки в Україні накопичений багаторічний досвід навчання будь-якої категорії дітей з ООП на різних рівнях і акумульований в навчально-реабілітаційних центрах та спеціальних навчальних закладах.

Подолання цих суперечностей можливе за умов успішної розроблення теоретичних і методичних засад та обґрунтуванням й реалізації у навчальному закладі педагогічної системи з включенням дитини з ООП в інклюзивні форми освіти з урахуванням специфіки її навчальної, розвивальної, компенсаторної, виховної складових.

Список використаних джерел.

1. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Інклюзивне навчання в Новій українській школі” 26 -27 березня 2018 р. у двох частинах, м. Тербовля. Упоряд. : Лапін А.В., Сурмай Л.О., Щуцька О.І. - Частина II. - Київ: Інтерсервіс, 2018. -
2. Кульбіда С. В. Теоретико-методичні засади використання жестової мови у навчанні нечуючих : монографія / С. В. Кульбіда. - К. : Поліпром, 2010. - 503 с.

Кацан М. Б. Кроки впровадження інклюзивного навчання для осіб з особливими потребами на Тербовлянщині. Марія Кацан. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (18 квітня 2018 року, м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – С.309 — 312. Режим доступу <https://www.sspu.sumy.ua>

3. Кульбіда С. В. Філософські підходи теоретико-методологічної бази спеціальної освіти: джерела розвитку нечуючої особистості / С.В. Кульбіда // Жестова мова й сучасність: збірник наукових праць. – 2012. – Вип. 7. – С. 175 – 196. Режим доступу <http://lib.iitta.gov.ua/1983>

4. Щуцька О. І., Кацан М. Б. (2017). Здобутки сучасної сурдопедагогіки на прикладі навчально-реабілітаційного центру. О.Щуцька, М. Кацан. - Молодь в умовах нової соціальної перспективи, 16. С. 477 - 488. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/707201/>